

Milieu Educatie Centrum De Bevelanden

JAARVERSLAG
2015

... ontdek, leer
en geniet
van de natuur!

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD		2
1 ALGEMEEN		3
1.1	PERSOONEEL	3
1.2	BESTUUR	3
1.3	VRIJWILLIGERS	3
2 ACTIVITEITEN		4
2.1	BASISONDERWIJS	4
2.1.1	Nieuw lesmateriaal	4
2.1.2	Uitleen lesmateriaal basisonderwijs	5
2.1.3	Uitleen lesmateriaal overige gebruikers	5
2.1.4	Uitleen lesmateriaal	6
2.1.5	Natuurouders	7
2.1.6	Activiteiten	8
2.2.	VOORTGEZET ONDERWIJS	12
2.2.1	Avontuurlijk op de Oosterschelde	13
2.2.2	Schoon Zeeland: Afvalfietstocht	13
2.2.3	Introductie Edudelta	13
2.2.4	Wereldreis Pontes	13
2.3	BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD	13
2.3.1	Hollandsche Hoevedag	14
2.3.2	Ouderprojecten "Terugblik op de Oosterschelde"	14
2.3.3	Schoon Zeeland: Schone Schelde	15
2.3.4	Goesesasdag	15
2.3.5.	Opening Blote voetenpad Mirakel	15
2.3.6	Schoon Zeeland: Workshops Zwerfafval BSO	15
2.3.7	Nacht van de nacht	15
2.3.8	Jeugdactiviteiten	16
3 OVERLEG		17
4 DIVERSEN		18
4.1	NIEUWJAARSBIIJENKOMST	18
4.2	PUBLIC RELATIONS	18
4.3	CURSUSRUIJTE & KANTOOR	19
4.3.1	Gebruik cursusruimte	19
4.3.2	Nieuwe computers & projectie materiaal	19
4.3.2	Arbozorg/veiligheid	19
5 PERSONEEL EN BESTUUR		20
6 BIJLAGEN		21
FINANCIEEL JAARVERSLAG		

VOORWOORD

Met je blote voeten in het gras, 'pas op de distels', afval opruimen, varen op de Oosterschelde, aan de slag met een wintergroentepakket of een strandles volgen. Ook in 2015 was er voor de basisscholen, de scholen voor het voortgezet onderwijs en de bewoners uit de gemeenten Goes, Borsele, Reimerswaal, Kapelle en Noord-Beveland weer een gevarieerd aanbod. Daarbij was er ruim aandacht voor de vele aspecten van natuur en milieu. Altijd vanuit de basis: beleven en kennismaken met je leefomgeving en tegelijkertijd leren daar zorgvuldig mee om te gaan. Het jaarverslag 2015 geeft een duidelijk overzicht in woord en beeld van alle activiteiten. 45 Scholen leenden leskisten, er werden diverse gastlessen gegeven en activiteiten uitgevoerd in het kader van het project Zeeland Schoon. Er werd nieuw materiaal aangeschaft over duurzame energie en de onderwaterwereld van de Oosterschelde.

In 2015 nam de voorzitter de heer Paul Smeets na 6 jaar afscheid van het bestuur. Hierbij wil ik hem van harte bedanken voor de vele jaren dat hij deze taak heeft gedaan. Begin 2016 werd ik benaderd om hem op te volgen. Omdat ik nieuw ben in het bestuur is dit is een mooie gelegenheid om mijzelf kort aan u voor te stellen. Ik kom uit Den Haag en heb lang in Leiden en omgeving gewoond. Sinds 2012 werk ik voor Natuurmonumenten in Zeeland onder andere in Zuid-Beveland. In de jaren daarvoor heb ik in diverse functies te maken gehad met natuur- en milieueducatie. Ook ben ik sinds 1982 lid van het IVN en in die organisatie lang betrokken geweest bij het natuurgidsenwerk. Wat mij meteen opviel is dat MEC Bevelanden met een klein kernteam van vaste medewerkers, het team vrijwilligers en de natuurouders met grote betrokkenheid werkt om kinderen iets bij te brengen over een duurzame wereld. Voor zo'n club wil ik me de komende jaren graag als bestuurslid inzetten.

Hanneke Mesters
Voorzitter Stichting MEC De Bevelanden

1. ALGEMEEN

1.1 PERSONEEL

De werkzaamheden voor het MEC werden uitgevoerd door de coördinator (21,6 uur), de medewerker educatie/administratie (14,4 uur) en de medewerker educatie/financiën (14,4 uur). In totaal is de bezetting 1,4 fte.

1.2 BESTUUR

Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur kwam 2 keer bij elkaar. Een overzicht van alle bestuursleden is vermeld in hoofdstuk 5 op pagina 20.

Samenstelling bestuur:

- één lid door iedere deelnemende gemeente, namelijk Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
- drie leden door regionaal werkzaam zijnde natuur- en milieuorganisaties, te weten de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN) en de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB).
- één adviseur afkomstig van IVN Zeeland.

1.3 VRIJWILLIGERS

Bij het MEC zijn in 2015 ongeveer 21 vrijwilligers actief geweest. We zitten goed in de vrijwilligers die de jeugdactiviteiten willen begeleiden.

Verder geven de vrijwilligers o.a. natuuroudercursussen, lezingen, naschoolse activiteiten, bemannen de infokraam tijdens markten of zitten in het bestuur. Omdat er steeds meer gastlessen op scholen en BSO's worden gegeven zijn we nog wel op zoek naar vrijwilligers die dit willen en kunnen doen. Om vrijwilligers te werven maken we niet alleen gebruik van onze eigen site maar zetten we ook vacatures op <http://natuurwerkzeeland.nl/>. Deze website is in 2014 van start gegaan en alle groene organisaties kunnen daar hun vacatures voor vrijwilligers op zetten.

Zonder de hulp van onze trouwe vrijwilligers kunnen veel van onze activiteiten niet uitvoeren. In bijlage 3 een overzicht bij welke activiteiten vrijwilligers zijn ingezet met daarbij een schatting van het aantal uur dat zij hebben gewerkt voor het MEC.

2. ACTIVITEITEN

2.1 BASISONDERWIJS

2.1.1 Nieuw lesmateriaal

In 2015 heeft het MEC het volgende lesmateriaal samengesteld / aangeschaft / gekregen / vernieuwd of gedupliceerd.

Gekregen:

Van de Lions Wilhelminadorp hebben we een bedrag gekregen om o.a. nieuw lesmateriaal aan te schaffen. Het is een set leskisten geworden voor groep 7/8 over duurzame energie met de thema's "aardwarmte", "zonne-energie" en "windenergie". Deze set is in het nieuwe schooljaar 2015-2016 in de uitleen gekomen.

Van een vrijwilliger hebben we 4 opgezette vogels gekregen. Een fuut, een zaagbek, een roodborstje en een lijster.

We zijn er blij mee want het is een mooie aanvulling op verschillende leskisten.

Ontwikkeld:

Onderwater in de Oosterschelde

In het kader van de Wereldkampioenschappen onderwaterwereld dit jaar in Zeeland georganiseerd is door de NOB is i.s.m. NME Schouwen-Duiveland het lespakket "Onderwater in de Oosterschelde" ontwikkeld . Meer hierover op pagina 9.

Schelpen van de wereld

Aan de hand van een oude handleiding over schelpen is een nieuwe leskist ontwikkeld met een frisse handleiding met mooie, vreemde en aparte schelpen erbij. De schelpen zijn voor een vriendenprijsje aangeschaft en afkomstig uit een verzameling.

Zeemeerminnetasjes

Een leuke aanvulling op de strandleskist over de eikapsels van roggen en haaien die (leeg) op het strand worden gevonden. Sluit aan bij "De grote eikapseljacht" van de "Dutch Shark Society".

Educatief programma Vaartocht Oosterschelde

Zie blz. 9.

Vernieuwd/herzien

Jaarlijks worden leskisten vernieuwd of herzien. Handleidingen worden grondig nagekeken en oud materiaal wordt vervangen.

In 2015 zijn alle (!) handleidingen van de hele doorgaande leerlijn voor het Nationaal Park

Oosterschelde aangepakt. Deze worden in 2015 in een nieuw jasje gestoken.

Het bijenpad in de bijenkorf is herzien.

Er zijn verschillende, vooral lespakketten, uit de collectie gehaald omdat deze niet meer actueel waren en niet meer uitgeleend werden.

Aangeschaft

Er zijn extra grijpers, hesjes en handschoenen aangeschaft voor de gastlessen “Zwerfafval” op het basisonderwijs. Dit materiaal wordt ook geleend door gemeentes, dorpsraden, VO scholen en “Schone Schelde”.

2.1.2 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs

Het aantal scholen dat in schooljaar 2014/2015 materiaal geleend heeft wordt per gemeente weergegeven in onderstaande tabel (voor een specificatie van uitleen per school zie bijlage 1).

Gemeente	'12-'13		'13-'14		'14-'15	
	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend	Totaal aantal scholen	Scholen dat materiaal heeft geleend
Borsele	19	17	19	13	17	9
Goes	26 *	18	25*	14	24	16
Kapelle	9**	9	9*	8	9	8
Noord-Beveland	5	2	5	3	5	3
Reimerswaal	16	10	16	7	16	9
Totaal	75	56	74	45	71	45

Tabel 1: Aantal scholen per gemeente dat materiaal leent

Tussen haakjes staat het aantal basisscholen per gemeente vermeld:

* waarvan 7 scholen voor speciaal onderwijs

** waarvan 2 scholen voor speciaal onderwijs

In bijlage 1 een overzicht welke scholen lenen en hoeveel.

2.1.3 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers

Onze lesmaterialen worden regelmatig uitgeleend aan andere gebruikers dan de basisscholen in de regio. Scholen uit het voorgezet onderwijs, het ROC, scoutinggroepen, natuurorganisaties en zorginstellingen weten het MEC te vinden. Ook PABO studenten maken tijdens hun stageperiode gebruik van het materiaal. Scholen buiten de regio de Bevelanden betalen voor het materiaal.

2.1.4 Uitleen lesmaterialen

In onderstaande tabel staat het aantal uitleningen vanaf schooljaar 2012-2013 genoemd. In bijlage 1 vindt u een overzicht van de uitleen aan de scholen.

	Schooljaar 2012-2013	schooljaar 2013-2014	schooljaar 2014-2015
Totaal	559	454	439

Tabel 2: Overzicht uitleen lesmateriaal schooljaar vanaf schooljaar 2012-2013

2.1.5 Natuurouders

Natuuroudercursussen (NOC)

In 2015 zijn er 5 natuuroudercursussen gegeven.

Na evaluatie blijkt dat de cursisten zeer tevreden zijn over de inhoud en de duur van de cursussen. Ondanks het feit dat veel deelnemers tegenwoordig werken en het druk hebben wil men zich inzetten voor natuur-en milieueducatie op de basisscholen. We hebben daarvoor wel concessies voor gedaan en de duur van een cursus teruggebracht naar 2 bijeenkomsten. Op 31 december 2015 stonden er 286 natuurouders in de database van het MEC genoteerd. Daarnaast zijn er ouders actief als natuurouder die geen natuuroudercursus gevolgd hebben. Hier hebben we geen cijfers van.

De cursussen worden gegeven door 5 ervaren natuurouderdocenten. Allen zijn vrijwilliger.

Thema	Aantal deelnemers	Aantal scholen*	2013	2014
Nieuwe natuurouders	7 (+ 7 kinderen)	4		
Bodemvensters	17	8		
Water	12	7		
Natuur rond de Oosterschelde	12	5		
Herfst/winter	16	5		
Totaal	64 (+ 7 kinderen)		43	58

Tabel 3: Overzicht aantal deelnemers natuuroudercursus

* Aantal deelnemende scholen per cursus. Onderstaande lijst geeft aan vanuit welke scholen in 2015 ouders hebben deelgenomen aan 1 of meerdere cursussen.

Scholen	
Jan van Schengenschool	ds. G.H. Kerstenschool (Yerseke)
Don Boscoschool	De Linge
De Akkerwinde (kindcentrum)	Obs Wemeldinge
Prinses Ireneschool	De Hoeksteen
Koelmanschool	't Honk
Johannes Calvijnschool	De Moolhoek
Bisschop Ernstschool	De Vliete
De Zevensprong	

Provinciale Natuurouderdag

Deze dag worden de Zeeuwse natuurouders in het zonnetje gezet en ze kunnen aan verschillende workshops deelnemen. Elk jaar wordt de PNOD georganiseerd in een andere regio. Dit jaar waren we te gast in de gemeente Tholen waar zo'n 40 natuurouders een programma aangeboden kregen rondom het thema bodem, delta, slikken en schorren. De dag werd afgesloten met een excursie door de slikken van de Heen o.b.v. een IVN natuurgids.

2.1.6 Activiteiten

Wintergroentenpakketten uitgedeeld

In januari zijn 32 scholen aan de slag gegaan met het wintergroentenpakket.

In de bijgeleverde handleiding staan voor alle groepen handige, eenvoudige lessuggesties en opdrachten om het belang van regionaal geteelde seizoensgroenten te laten zien aan leerlingen.

Het groentepakket wordt tegen gereduceerd tarief geleverd door de [“De Grote Verleiding”](#) uit Kruiningen.

Warme truiendag

Op vrijdag 6 februari was het landelijke Warme truiendag, een dag waarbij extra aandacht wordt geschonken aan besparing van energie. Op scholen, bedrijven, gemeenten en

organisaties zet men deze dag de kachel een graadje lager en doet men een warme trui aan.

Het MEC heeft hiervoor een “Muts op, muts af” energie en klimaatquiz gemaakt voor het basisonderwijs. Met deze quiz gingen 4 wethouders op bezoek bij groep 7/8 van een school uit de eigen gemeente. Dit was een mooie kans om in gesprek te gaan met de leerlingen over het klimaat en energiebesparing in het algemeen en het gemeentelijk energiebeleid in het bijzonder. Daarna werd afgesloten met de quiz en waarbij de laatste 3 overgebleven leerlingen nog een leuke prijs konden winnen.

“Schooltuinieren”

Van maart t/m de zomervakantie zijn 26 leerlingen van CBS “De Wingerd” uit Goes in de weer geweest met hun eigen schooltuintje en is afgesloten met een “oogstfeestje” waarbij ouders op de (kruiden)thee kwamen. De schooltuintjes in Goes zijn gelieerd aan het park “De Mirakel” en wordt gebruikt om nieuwe activiteiten op schooltuingebed te onderzoeken, te ontwikkelen en uit te proberen. Dit jaar hebben meer aandacht gegeven aan het kweken van kruiden en pompoenen.

Op verschillende scholen in gemeente Reimerswaal en Noord-Beveland zijn al mooie schooltuinen ontstaan. Eén van deze scholen, “De Zevensprong” uit Krabbendijke heeft met de schooltuin en het bijbehorende onderwijsprogramma de “Zeeuwse onderwijsprijs 2015” gewonnen. Een mooie opsteker voor de natuurouders die deze schooltuin mede mogelijk hebben gemaakt.

Onderwijsservicebus “De Columbus”

Ook in 2015 heeft het MEC weer verschillende materialen geleverd aan de onderwijsservice bus “De Columbus” die verschillende dorpen in Zeeland aandoet. Elk kwartaal wordt er een ander thema onder de loep genomen en gaan bezoekende leerlingen aan de slag met een mini educatief programma.

Het MEC kan op deze manier eenvoudig het lesmateriaal promoten bij de doelgroep en de Columbus heeft elk kwartaal aantrekkelijk materiaal in de bus.

Vaartocht Oosterschelde

Naast de vaartocht met MS De Onrust die vertrekt vanuit de haven van Burghsluis hebben we i.s.m. het Nationaal Park Oosterschelde en een gastheer van het park een educatieve vaartocht ontwikkeld en in gebruik genomen. Vanuit de Bergse Diepsluis heeft de Zwerver 3 6 tochten voor zijn rekening genomen. In totaal zijn er 16 schoolklassen gaan varen met 464 l'ng. en ruim 80 (natuur)ouders en 16 leerkrachten

Wedstrijd “Wie maakt de mooiste vis van de Oosterschelde”

I.s.m. NME-Schouwen Duiveland en de NOB is in het kader van de wereldkampioenschappen [Onderwaterfotografie](#) een uitgeschreven voor de scholen om de mooiste vis te maken. Elke regio had een prijswinnaar. Op de Bevelanden reikte wethouder Miermans de prijs uit aan basisschool “de Meidoorn” uit Nisse. De hele klas heeft een snorkelles in de Oosterschelde aangeboden gekregen.

André Kuipers, college tour

Tijdens de college tour van André Kuipers heeft het MEC 3 x een workshop “Techniek van de natuur” georganiseerd voor basisscholenleerlingen.

Mini-zonnebootrace

In 2015 is de gehele organisatie van de mini-zonnebootrace overgedragen aan [Edubedrijf](#) en [Huis van de Techniek](#). In de uitvoering heeft het MEC nog ondersteuning geboden. Alle scholen in Zeeland kunnen zich inschrijven voor deelname en meestrijden voor de snelste mini-zonneboot. Dit jaar werd de race bij het Portaal van Vlaanderen, Terneuzen gehouden. Er hadden 6 Bevelandse scholen aangemeld. De bootjes zagen er weer prachtig uit en toen de zon ging schijnen kon de race beginnen.

Imker in de klas

Vanwege het succes van het project “Bijen in Borsele” is dit jaar gestart met “Imker in de klas”. Alle scholen hebben een uitnodiging gehad voor een gastles op school over de honingbij verzorgd door 4 imkers van bijenvereniging Noord- en Zuid-Beveland.

Maar liefst 29 scholen uit alle gemeentes hebben zich aangemeld voor 1 of meerdere gastlessen. De 34 gastlessen zijn in een periode van 3,5 maand gegeven. Een hele klus voor de imkers maar ze hebben aangegeven dat ze in 2016 weer gastlessen willen verzorgen.

“Schoon Zeeland” De wereld van plastic

Een ervaren gastdocent nam de leerlingen mee in de wereld van (plastic) zwerfafval. Ze mochten zelf aan de hand van een echte proeffabriek hoe plastics worden gemaakt en ze kregen meer inzicht in de gevolgen van zwerfafval op onze omgeving en het ecosysteem.

Scholen konden groep 7 en 8 aanmelden voor een bezoek aan het Bio Base Experience in Terneuzen om te ervaren hoe plastics worden gemaakt, wat de functie is van plastic, hoe je plastic afval kunt scheiden en recyclen, wat plastic soep is en de gevolgen hiervan zijn voor zeeën en oceanen. 11 groepen van 9 verschillende Bevelandse scholen hebben hieraan deelgenomen. De reacties waren zeer positief. Voor herhaling vatbaar.

“Schoon Zeeland” Strandlessen gemeente Noord-Beveland

In het kader van de Blauwe Vlag én Schoon Zeeland hebben 84 leerlingen (groep 5/6) van 3 verschillende Noord-Bevelandse scholen les gehad op het strand “De Banjaard”. Het waren drie hele leuke ochtenden met mooi weer en veel wind. Kinderen hebben strandopdrachten gemaakt, een zanddier laten verrijzen en i.s.m. strandpaviljoen de Banjaard heel veel afval gejut. Dit zelfs op het mooiste strand van Noord-Beveland.

Dag van de duurzaamheid

Tijdens de landelijk dag van de duurzaamheid op 10 november bezochten wethouder Alsema (gemeente Goes) , wethouder Damen (gemeente Kapelle), wethouder Weststrate (gemeente Borsele) en wethouder van der Maas (gemeente Noord-Beveland) scholen in de eigen gemeenten om voor te lezen uit het nieuwe boek “Kapsones” van prinses Laurentien van Oranje en Jan Terlouw. Daarna gingen ze in gesprek met de leerlingen over duurzaamheid.

“Schoon Zeeland” Gastlessen Zwerfafval van start gegaan

Eind november is er een start gemaakt de gastlessen voor groep 7&8. In 3 lessen van elk 1 tot 1,5 uur leren leerlingen van groep 7 en 8 van de basisscholen wat de gevolgen van zwerfafval zijn. Ze ontdekken dat er waardevolle materialen in afval zitten en hoe je die opnieuw kunt gebruiken. Ook gaan de leerlingen in de eigen schoolomgeving zwerfafval rapen.

Naschoolse activiteiten

In 2015 hebben we onze activiteiten gebundeld in een overzichtelijke brochure en verstuurd naar diverse aanbieders van naschoolse activiteiten, vaak via de gemeenten.

Werving van de deelnemers wordt gedaan door de aanbieder. Inhoud en uitvoer wordt geregeld door vrijwilligers van het MEC. Deelnemers betalen een kleine vergoeding. In 2015 zijn onze naschoolse activiteiten gratis aangeboden aan de verschillende gemeentes en hebben onze vrijwilligers 5 middagen op verschillende scholen activiteiten uitgevoerd. Deze activiteiten vinden buiten plaats.

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

2.2.1. Vaarproject “Avontuurlijk op de Oosterschelde”

I.s.m. Nationaal Park Oosterschelde en de stichting “Zeeuwse Klipper Avontuur” heeft het MEC het inhoudelijk deel over natuur van de Oosterschelde samengesteld voor het VO

project “Avontuurlijk varen op de Oosterschelde”. Door middel van dit project wordt een optimale leeromgeving gecreëerd, waarbij de leerlingen zich bewust worden van de maritieme historie van Zeeland en de natuurlijke waarden van de Oosterschelde. Het project heeft een looptijd van 3 jaar.

2.2.2 “Schoon Zeeland” Afvalfietstocht Ostrea

Op 19 oktober werd de afvalfietstocht gereden door ruim 260 1ste-jaars leerlingen van het Ostrea Lyceum. Per fiets reden ze door Goes en gingen op bezoek bij verschillende bedrijven/instellingen om te kijken hoe men met de afvalstoffen omgaat. Het doel van deze tocht is, de leerlingen bewust te maken van de hoeveelheid geproduceerd afval door verschillende soorten bedrijven en wat er mee gedaan wordt of kan worden voordat het in de container belandt.

Bij de bedrijven kregen de leerlingen een rondleiding door één van de werknemers. Zowel voor de leerlingen als voor de bedrijven was het een interessante en leerzame ervaring. Maar liefst 18 bedrijven ontvingen de groepjes leerlingen.

Daarnaast zijn de leerlingen de schoolomgeving gaan opruimen. Op sommige plekken lag heel wat zwerfafval. Als afsluiting hebben alle 1ste jaars leerlingen meegedaan met een kahoot (digitale quiz) over afval en nog leuke prijzen gewonnen. Deze 3 activiteiten van het MEC maken deel uit van het project “Trash” dat jaarlijks door het door Ostrea lyceum Fruitlaan wordt georganiseerd.

2.2.3 Introductieprogramma Edudelta

In samenwerking met kinderboerderij “Hollandsche Hoeve” is een eenvoudig maar goed introductieprogramma in elkaar gezet voor 40 1ste jaars leerlingen van het MBO diervverzorging, Edudelta. Na ontvangst en een korte inleiding over het MEC ging groep 1 op zoek gegaan naar het waterleven in de drinkput. Na ongeveer 1 uur volgende groep 2 hetzelfde programma.

2.2.4 “Wereldreis” Pontes

In samenwerking met [Switch](#) heeft het MEC 3 workshops verzorgd voor 30 1ste jaars tweetalig VWO leerlingen. De leerlingen verdiepen zich tijdens deze reis (lees: middag) hoe zijzelf in hun eigen stad het verschil kunnen maken voor een eerlijke en duurzame wereld. Bij het MEC lag de nadruk op het feit dat door onze huidige manier van leven we de aarde vernietigen en onschatbare kennis uit de natuur verloren gaat.

2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD

2.3.1 Hollandsche Hoevedag

De jaarlijks terugkerende Hollandsche Hoevedag op zaterdagmiddag is ook dit jaar weer druk bezocht. Met alle organisaties die actief zijn in het Hollandsche Hoevegebied wordt de middag voorbereid en uitgevoerd. Mw. Meeuwisse, wethouder van de gemeente Goes en het kindercollege hebben de middag geopend.

Bij het MEC kon het publiek waterbeestjes scheppen uit de drinkput, zaadbommen maken, een natuurkroon maken en waren er leuke prijzen te winnen met een prijsvraag. Het publiek was weer in grote getale aanwezig en het weer was fantastisch. Kortom, een geslaagde middag met veel belangstelling voor onze activiteiten. Dank aan de 9 vrijwilligers!

2.3.2 Ouderenproject: Lezing ouderen “Een terugblik op de Oosterschelde”

Voor het 4de jaar alweer maar zeer succesvol. Een vrijwilliger van het MEC heeft 20 lezingen gegeven in zorgcentra over het Nationaal Park Oosterschelde. Met mooie foto's en aanspoelsels uit de Oosterschelde gaat ze in gesprek met de deelnemers over de Oosterschelde. De lezing wordt gegeven aan zowel kleine als grote gezelschappen en wordt zeer gewaardeerd door zowel de deelnemers als de begeleiding. Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland en NME-Tholen opgezet en

financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

2.3.3. “Schoon Zeeland” Afvalopruimactie “Schone Schelde”

Op 7 maart is er i.s.m. RWS en verschillende gemeentes rondom de Westerschelde een start gemaakt met “De Schone Schelde”, een afvalopruimactie waarbij iedereen zich mag aansluiten.

Op verschillende locaties aan de Westerschelde hebben ruim 200 enthousiaste burgers, bedrijven en organisaties hebben in 2 uur tijd afval geraapt. Wat lag er veel!

De bedoeling is om deze actie jaarlijks te laten terugkeren in begin maart (na het stormseizoen en voor het broedseizoen!)

2.3.4 Goese Sasdag

Samen met de [Nederlandse Ondersport Bond](#) en [IVN Zeeuwse Delta](#) een leuke en gezellige middag aan de Oosterschelde. Een fijne en veilige locatie voor kinderen en duikers.

Er werden weer mooie dieren en wieren gevonden. In de aquariabakken was alles goed te zien. Er waren ongeveer 50 deelnemers op af gekomen.

Financieel mogelijk gemaakt door [Nationaal Park Oosterschelde](#).

2.3.5 Opening “Blote voetenpad” in de Mirakel Goes.

Op 1 juni, [internationale modderdag](#), is het blotevoetenpad in de Mirakel geopend.

Het MEC heeft de educatie eromheen verzorgd.

Wethouder de Bat ontving leerlingen van De Kloetingse school en van de Wingerd die het pad als eerst mochten betreden. Na een korte toespraak deed iedereen de schoenen uit en begon op blote voeten aan de wandeling. Het begin ging goed maar halverwege de tocht lagen verdroogde akkerdistels op het pad. Wat was dat jammer en de tocht moest gestaakt worden. Gemeente Goes heeft toegezegd dat het pad distelvrij gemaakt wordt en zal blijven.

2.3.6 “Schoon Zeeland” Workshops zwerfafval BSO's van start gegaan

Maar liefst 20 BSO's hebben zich ingeschreven voor 5 verschillende workshops over Zwerfafval en recycling. Elke workshop heeft een thema namelijk plastic, papier, batterijen, tetrapakken en meer verpakkingsmateriaal. De kinderen gaan onder begeleiding van een gastdocent zelf aan de slag om te onderzoeken waaruit een afvalproduct bestaat en geven hier met hun eigen creativiteit een nieuwe functie aan. Doel is dat de kinderen bewust worden van de waarde van het afval dat wij dagelijks weggoien.

2.3.7 Nacht van de nacht

Om de schoonheid en het belang van donker in de nacht te benadrukken hebben we deze keer een lezing over uilen georganiseerd. Uilenkenner Dhr. Van Reijn uit Kapelle heeft aan ruim 30 geïnteresseerden (waarvan veel kinderen) het wel en wie van deze nachtdieren verteld. Daarna stond er een spannende en vooral donkere speurtocht door het gebied gepland waarbij men al de zintuigen nodig had.

2.3.8 Jeugdactiviteiten

Bijna 1 keer per maand organiseert het MEC een activiteit voor de jeugd tussen 4 en 12 jaar. Er kunnen per keer ongeveer 25 kinderen meedoen. Tijdens alle activiteiten gaan we voornamelijk naar buiten, behalve braakballen pluizen (gebeurt altijd binnen en is ook de meest rustige activiteit).

	JEUGDACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS	AANTAL VRIJWILLIGERS
Jan	Vogels tellen met de boswachter Na binnenkomst en uitleg over de Nationale Tuinvogeltelling voor scholen, hebben we de kinderen in twee groepen verdeeld. De eerste groep ging met Boswachter Femke van Natuurmonumenten en vrijwilligster Jessica naar buiten om vogels te zoeken en te tellen. Femke vertelde onderweg van alles over de vogels die de kinderen tegenkwamen. Jessica had ook een dood winterkoninkje gevonden die de kinderen voorzichtig konden bekijken. Dit vonden ze heel interessant. De andere groep kinderen begon met het maken van een "high tea" voor de vogels. Ze vulden theekopjes met vet en zaden, maakten dennenappelgebak, versierden appels en regen een mooie pindaketting. Aan het eind van de middag hebben we samen de telling doorgegeven op de site van tuinvogeltelling.nl.	26	3
Maart	Braakballen pluizen Een hele leuke middag! Dick Reijnhout heeft een heel uitgebreid verhaal over de uilen verteld. De kinderen waren muisstil en heel geïnteresseerd. Daarna alle ballen uitgeplozen. Tussendoor met kleine groepjes gaan kijken bij de webcam Kerkuilen op de kinderboerderij.	28	4
April	Workshop Natuurfotografie Een leuke middag met eens wat oudere kinderen. Na een hele heldere presentatie over natuurfotografie door Quiniver en Frederiko, zijn we met zijn allen op pad gegaan om de mooiste foto's te maken. De kinderen lagen in het gras of kozen hogere standpunten vanuit een boom. Het Resultaat mocht er zijn! De foto's van de kinderen staan in onze "beeldende kunst" map. Na het fotograferen bespraken we samen van ieder een kind een foto. Dit gaf hele mooie op en aanmerkingen.	15	3
Juli	Scharrelkids modderen aan in Modderparadijs Een hele leuke, vieze en vooral warme middag (34 graden) met circuit vol modderspelletjes uitgewerkt door IVN Scharrelkids samen met MEC, de Provincie Zeeland, Staatsbosbeheer en NME Schouwen – Duiveland. Vanwege het weer viel de opkomst niet tegen. De kinderen hebben lekker gekliederd, geglibberd en gespeeld. De wasmachines konden aan!	44	4
Sept	Oud papier-nieuw papier Een heerlijk chaotische middag waarin de kinderen van oude theezakjes het mooiste papier hebben gemaakt. Ook leerden ze meer over papier, het hout wat we daar voor nodig hebben en recyclen. In iets andere vorm zeker voor herhaling vatbaar.	21	3
Okt	Bouw een egelhuis 22 prachtige egelhuizen zijn er gebouwd op deze middag. Na een speurtocht naar de egel waarin de kinderen zich niets aantrokken van de regen en van alles leerden over de egels, bouwden ze allemaal een heerlijk warm plekje voor de egels in hun eigen tuin.	22	3
Dec	Vogelkastjes timmeren Een middag vol getimmer, lawaai, lijmklodders en blijde kinderen. In twee groepen hebben de kinderen nestkastjes getimmerd. Een succes!	32	3

3. OVERLEG

MEC De Bevelanden is vertegenwoordigd in verschillende provinciale en regionale overlegstructuren, sommige structureel, andere incidenteel.

De volgende bijeenkomsten werden door de coördinator bijgewoond:

- Provinciaal MEC-overleg 5x
- Werkgroep Voorlichting en Educatie NPO 1x
- Overleg Hollandsche Hoevedag 3x
- Provinciaal programmteam NME 1x
- Schoon Zeeland 4x
- Jaarvergadering Volkstuin (i.v.m. schooltuinieren)

Daarnaast is er samengewerkt met o.a. KNNV De Bevelanden, Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, St. Zeeuws landschap, Zeeuwse bibliotheek en de Bevelandse gemeenten. In bijlage 2 een volledig overzicht van partijen waarmee is samengewerkt.

4. DIVERSEN

4.1 Nieuwjaarsbijeenkomst

Zoals altijd een goed begin van het nieuwe jaar. Wethouder Damen (gemeente Kapelle) en tevens bestuurslid van het MEC had een mooie speech voorbereid. Onze vrijwilligers, het bestuur en collega's van samenwerkende organisaties wensen elkaar een mooi en natuurlijk 2015 toe.

4.2 Public relations

Pers: Het MEC zorgt ervoor dat de activiteiten en projecten regelmatig in de vorm van persberichten in de regionale dag- en advertentiebladen zijn te lezen. Bij nieuwe projecten wordt direct contact opgenomen met de pers. Bijlage 3: een greep uit de media

Presentaties: Voor ondernemers met een zaak gelegen rondom de Oosterschelde (aankomende gastheren van nationaal park Oosterschelde). Voor KIBEO gastouders (2x).

Folder: Begin januari is er een folder uitgekomen waarin alle jeugdactiviteiten voor het hele jaar 2015 genoemd werden. Doelgroep: kinderen van 4 t/m 12 jaar. Het blijkt dat de folder goed gelezen wordt en dat er via de folder veel aanmeldingen zijn gekomen voor de activiteiten. In de 2de helft van het jaar is de folder aangepast aan de stijl van de nieuwe website. De oplage is ongeveer 200 stuks en wordt vanuit het MEC verspreid.

Nieuwsbrief scholen: Eind januari is naar alle basisscholen een nieuwsbrief verstuurd.

Nieuwsbrief Natuurouders.

Jaarlijks krijgen de natuurouders die in ons bestand staan 3 x toegestuurd. De brief wordt opgesteld i.s.m. IVN Zeeland en de andere Zeeuwse NME centra.

Website: We hebben professionele vormgeefster in de arm genomen en een nieuwe site laten ontwikkelen. Deze site is na de zomervakantie online gegaan. De oude site is verwijderd.

Youtube: De gezamenlijke NME centra hebben een filmpje laten maken over natuurouders. <https://www.youtube.com/watch?v=vVfyrYBr43k>

Twitter: In 2012 zijn we gestart met Twitter. Er wordt minder getwitterd dan in 2014. Op 31 december 2015 hadden we 102 volgers.

Facebook: Halverwege 2014 hebben we een facebook account aangemaakt. Op 31 december 2015 hadden we 145 likes

Promotiemateriaal: Aangeschaft 500 pennen met naam. Om uit te delen tijdens

activiteiten, op markten en aan vrijwilligers.

Markten: Hollandsche Hoevedag

4.3 Kantoor en cursusruimte

4.3.1 Gebruik cursusruimte

De cursusruimte wordt goed gebruikt door verschillende natuurorganisaties. Deze groepen mogen gratis gebruik maken van de ruimte. Voor gebruik van koffie en thee wordt een vergoeding gevraagd. Andere groepen betalen per dagdeel een bijdrage.

IVN De Zeeuwse Delta: Vergaderingen en cursussen (11x)

KNNV De Bevelanden: Vergaderingen en cursussen (19x)

Vlinder en Libelle Werkgroep: Vergaderingen en cursussen (2x)

Hollandsche Hoevedag: Overleg (3x)

Stichting Velt: Cursussen (7x)

4.3.2 Nieuwe computers en projectiemateriaal

De oude computers waren ver over het einde van hun economische levensduur. Er zijn 3 nieuwe aangeschaft en 1 laptop. De beamer die in 2009 cadeau was gedaan door de [KNNV De Bevelanden](#) is stukgegaan. Daarvoor in de plaats is een groot TV scherm aangeschaft met een bijdrage van wederom de KNNV.

4.3.3 Arbozorg/veiligheid

Alweer is de nascholing BHV (bedrijfshulpverlener) met succes gevolgd en er is 1 nieuwe BHV'er bij gekomen. Er zijn nu weer 2 officiële BHV. Jaarlijks zullen deze de nascholing moeten volgen om BHV'er te blijven.

5. PERSONEEL EN BESTUUR

Personeel

Mw. A.M.E. Meijer: coördinator 21,6 uur

MW. N. Vermorcken: educatief medewerker/financiën 14,4 uur

Mw. W. van Velsen: educatief medewerker 14,4 uur

Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in 2015 was als volgt:

Dhr. P. Smeets, voorzitter (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. G. Koenders, penningmeester (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. A.G. Van der Maas, secretaris (DB)	* Gemeente Noord-Beveland
Dhr. J. de Bat t/m juni	* Gemeente Goes
Dhr. D. Alssema vanaf juli	
Dhr. E. Damen	* Gemeente Kapelle
Mw. C. T. Miermans	* Gemeente Borsele
Dhr. I. Vogelaar	* Gemeente Reimerswaal
Mw. J. H. C. Verkaart	* Stichting BZZB (Behoud de Zak van Zuid-Beveland)
Adviseur	
Dhr. V. van der Veen	* IVN Zeeland

Het Algemeen en Dagelijks bestuur is onbezoldigd.

Adres

Stichting MEC De Bevelanden

Postbus 2316

4460 MH GOES

Telefoon: 0113-252628

e: info@mecdebevelanden.nl website: www.mecdebevelanden.nl

Kattendijksedijk 23

Hollandsche Hoeve, 4463 AL, Goes

6. BIJLAGEN

1 Uitleen per school

2 Inzet vrijwilligers

3 Een greep uit de media

Uitleen materiaal + deelname activiteiten per school Bijlage 1

	Gemeente Kapelle	School	Aantal uitleningen 2014/2015	Deelname activiteiten 2015
1	Kapelle	Moolhoek	4	4
2		Juliana van Stolbergschool	22	6
3		't Honk	17	3
4		Eben Haezer (so)	-	5
5		Samuel (so)	2	3
6	Biezelinghe	De Linge	10	1
7	Wemeldinge	De Hoeksteen	8	3
8		Wemeldinge	10	3
9	Schore	Tunnel	13	3
			89	31
	Gemeente Noord-Beveland	School		
1	Colijnsplaat	Het Stelleplankier	5	1
2	Geersdijk	De Dubbele Punt (tot 07-15)	6	3
3	Kamperland	De Kamperschouw	-	6
4	Kortgene	De Zuidvliet	-	3
5	Wissenkerke	De Vliete	14	2
			25	15
	Gemeente Goes	School		
1	Goes	Koelman	14	2
2		Dr. C. Steenblok	5	1
3		De Wingerd	7	1
4		Bisschop Ernst	2	-
5		Holtkamp	-	2
6		De Basis	-	1
7		Prof. Dr. Kohnstamm	5	-
8		De Tweemaster	8	2
9		De Zuidwesthoek	-	-
10		Prinses Beatrix	3	-
11		't Noorderlicht	2	1
12		Prinses Irene	2	2
13		De Kring (so)	4	4
14		Ithaka / Odyzee (so)	3	2
15		De Sprienke (so)	15	2
16		Deltaschool (so)	3	-
17		De Tweern (so)	-	-
18	Wolphaartsdijk	Johannes Calvijn	17	2
19		Ichtus	1	-
20		De Achthoek	-	-
21	's-Heer Arendskerke	Schengehof	4	3
22	Kloetinge	De Kloetingseschool	-	2
23	Wilhelminadorp	Stamperius	-	3
24	's-Heer Hendrikskinderen	De Poeljeugd	-	1
			95	31
	Gemeente Borsele	School		
1	Borssele	Frank van Borssele	-	-
2		Ds.G.H. Kerstenschool	-	-
3	Driewegen	't Opstapje	-	-
4	's-Gravenpolder	De Linden	-	-
5		De Rank	1	-

6		Koningin Juliana	2	2
7	's-Heerenhoek	Don Bosco	3	3
8	Heinkenszand	De Wegwijzer	-	-
9		De Reiger	-	2
10		Jan van Schengenschool	15	5
11	Hoedekenskerke	De Regenboog	8	-
12	Kwadendamme	Mgr. Heyligersschool	3	-
13	Lewedorp	De Leeuwerik	-	-
14	Nieuwdorp	De Regenboog	3	1
15	Nisse	De Meidoorn	3	1
16	Oudelande	De Schakel	-	-
17	Ovezande	De Zandplaat	3	
			41	14
	Gemeente Reimerswaal	Scholen		
1	Hansweert	Schuttevaer	1	1
2		De Eendracht	2	2
3	Krabbendijke	De Zevensprong	12	4
4		Julianaschool	1	
5		De Klimroos	1	1
6	Kruiningen	De Welle	2	1
7		Dr. A. Comrieschool	1	5
8		Voorhoute	-	-
9	Oostdijk	De Bornput	-	1
10	Rilland	De Horizon	12	-
11		De Zandbaan	-	1
12		De Reigersberg	-	-
13	Waarde	D'n Akker	-	1
14	Yerseke	Ds. G.H. Kerstenschool	23	3
15		Het Kompas	-	-
16		Parelmoer	-	-
74			55	20

Natuur & Milieu organisaties	Overheid	Bedrijven
Nationaal Park Oosterschelde	Gemeente Goes	Omnium
IVN Zeeland	Gemeente Noord-Beveland	4-Linden
IVN Zeeuws Delta	Gemeente Borsele	ZRD
Natuurmonumenten	Gemeente Reimerswaal	
Staatsbosbeheer	Gemeente Kapelle	
KNNV De Bevelanden	Provincie Zeeland	
NME Schouwen-Duiveland	Rijkswaterstaat	
NME Walcheren	Test&Trainingcentrum Goes	
Natuur&Zo	Kibeo	
NME Tholen	Kinderboerderij Hollandsche Hoeve	
Zeeuws Landschap	Bons	
Stichting landschapsbeheer Zeeland	SMWO	
Overige		
Ambachtscentrum		
Scouting HvB-Gosaha		

Boede 18-3-15

Schoon Zeeland
Zwerfafval rapen voor een schone Schelde

Vrijwilligers rapen afval voor 'Schoon Zeeland'.

HOEDEKENSKERKE - Afgelopen zaterdag kwamen ruim 200 vrijwilligers in actie voor een Schone Schelde.

Op verschillende locaties rondom de Westerschelde ging met een slag met het ruimen van zwerfafval. In de gemeente Borsele en Reimerswaal kon men op meerdere plekken terecht en er lag heel wat zwerfafval. Alleen al tussen Hoedekenskerke en Baarland heeft men maar liefst 35 vuilniszakken kunnen vullen met het zwerfafval dat langs de dijk lag. Schone Schelde valt onder de vlag van "Schoon Zeeland" en is een initiatief van gemeenten, Rijkswaterstaat en de Zeeuws NME-centra. Kijk voor meer informatie op www.schoonzeeland.nl

PAGINA 18

Ook voor duurzaamheid geldt het gezegde 'jong geleerd, oud gedaan'

'Zuunig' zijn op de aarde is belangrijk

WEMELDINGE – 'We hebben maar één aarde en daar moeten we 'zuunig' op zijn vinden de leerlingen van groep 5b/6 van OBS Wemeldinge. In het kader van de Dag van de Duurzaamheid kwam wethouder Evert Damen hen vrijdag voorlezen uit het boekje 'Kapsones' geschreven door prinses Laurentien en Jan Terlouw.

De kinderen luisteren naar wethouder Evert Damen die voorleest uit Kapsones.

FOTO JENINE HOOGLANDER
PAGINA 3

DOOR JENINE HOOGLANDER

Voor de zevende keer waren er vrijdag weer duizenden duurzame activiteiten tijdens de Dag van de Duurzaamheid. Particulieren, bedrijven, maatschappelijk organisaties en overheden willen tijdens deze dag samen laten zien hoe duurzaamheid past in het dagelijks leven. Zo werd er, net als voorgaande jaren, voorgelezen op honderden basisscholen.

'De burgemeester had kapsones'

Zo ook op de OBS Wemeldinge waar wethouder Evert Damen de kinderen uit groep 5a/6 voorlas uit het speciaal voor de dag uitgebrachte boekje 'Kapsones', geschreven door prinses Laurentien en Jan Terlouw.

Slippers

"Het was een leuk verhaaltje en ik vond het bijzonder dat het meisje Fenna zoveel moeite deed om de boom te beschermen waarin ze graag speelt", zei de 9-jarige Duncan Grant na afloop. "Het is goed om bomen te beschermen, we hebben niet oneindig veel bomen." Fenna gaat in het boek 'Kapsones' de strijd aan met de burgemeester die de boom wil kappen om plaats te maken voor een nieuw kantoorpand. "De burgemeester bleef maar zeggen tegen Fenna dat als ze goed ging leren zij misschien ook wel burgemeester kon worden, hij had dus echt wel een beetje kapsones", vond de 9-jarige Fleur Debaar. Fleur weet net als haar klasgenoten al veel te vertellen over duurzaamheid. "We hebben een muurkrant gemaakt met verhaaltjes en tekeningen over het onderwerp. We hebben ook veel nieuwe dingen geleerd, zoals dat ze in arme landen van kapotte autobanden slippers maken en dat er vroeger betaald werd met schelpen."

MEC

Het gezegde 'jong geleerd, oud gedaan' is volgens wethouder Evert Damen zeker van toepassing voor dit onderwerp. "Als je kinderen leert hoe je moet recyclen wordt dat voor hen een gewoonte." De gemeente organiseerde de Dag van de Duurzaamheid samen met het MEC (Milieu Educatie Centrum). Het MEC organiseert verschillende activiteiten voor kinderen op de Bevelanden, maar ook leveren zij lesmateriaal. "Wij werken als gemeente samen met het MEC om zo meer activiteiten aan te bieden waarmee kinderen leren over de natuur en duurzaamheid, want zij zijn de toekomst. Daarnaast nemen de kinderen dat wat zij leren vaak ook mee naar huis en hiermee bereiken wij ook de ouders." Dit geldt ook voor de 9-jarige Roza Hoefsmid. "Als mijn vader iets in de verkeerde bak gooit, dan zeg ik daar wat van, zodat hij het de volgende keer niet meer doet."

Meer informatie

Voor meer informatie over duurzame activiteiten www.mecdebevelanden.nl

Boede 14/10

Leerlingen ruimen zwerfvuil op

Maandag stond het Ostrea Lyceum locatie Fruitlaan in Goes volledig in het teken van afval. In de loop van de morgen gingen ruim 260 eerstejaars leerlingen zwerfafval ruimen in Goes Zuid.

Door Leon Janssens

GOES - De leerlingen hebben al verschillende lessen achter de rug over zwerfafval en de gevolgen hiervan voor mens, dier en milieu. Nadat het zwerfafval was opgeruimd, stapten om 13.00 uur de eerstejaars Mavo-leerlingen op de fiets en gingen ze op bezoek bij verschillende bedrijven in Goes, zoals Synergyhealth, Praxis, de Milieustraat, Trampet Goes, Mac Donald's, Delta Milieu Recycling en andere bedrijven. Hier kregen ze een rondleiding en informatie over de wijze waarop in het bedrijf met het afval wordt omgegaan. Later reden de eerstejaars Mavo-leerlingen dezelfde route. De bedoeling is dat de leerlingen na deze dag verder aan de slag gaan met de verkregen informatie door het verzamelen van zwerfafval. Ze krijgen zo

Leerlingen van brugklas H di van het Ostrea Lyceum locatie Fruitlaan verzamelden afgelopen maandagochtend vol enthousiasme zwerfafval in Goes-Zuid. Foto: Leon Janssens

voelen zich hopelijk verantwoordelijk om deze voortaan schoon te houden. Wethouder Loes Meuwisse ontving om 13.00 uur een groepje leerlingen bij de Gemeentelijk Buitendienst aan de Troeistraal in Goes. Dirdry Speksnijder leerkracht en coördinatrice van de actie: "Het is voor het tweede jaar dat wij deze actie doen, onderzoek naar zwerfafval en dat wordt in kaart gebracht. De leerlingen maken ook foto's van zwerfvuil en vallen een meetkaart in die in de klas wordt besproken. Ook recycling en duurzaamheid komen aan bod." De afvalbijstocht wordt gefinancierd uit het zwerfafval project Schoon Zeeland, een samenwerking tussen de Zeewegse gemeenten en NME-centra.

www.schoonzeeland.nl

www.schoonzeeland.nl

Les op strand voor leerlingen

Leerlingen in de laadbak op weg om afval te jatten

KAMPERLAND - Leerlingen van 3 scholen uit Noord-Beveland kregen de afgelopen week les op het Banjaardstrand bij Kamperland.

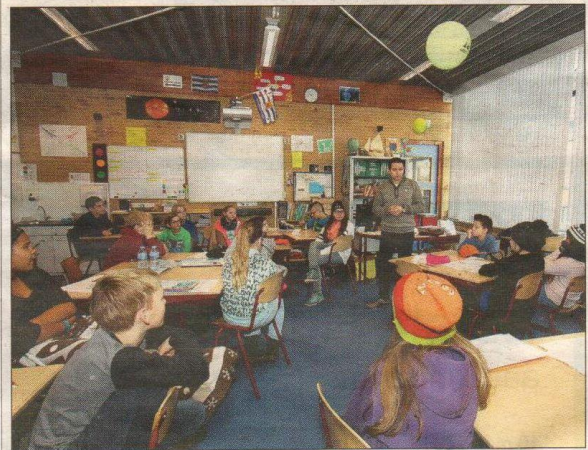
Deze lessen werden gehouden door Milieu Educatie Centrum de Bevelanden i.s.m. de gemeente Noord-Beveland. De leerlingen van OBS De Zuidvliet, CBS De Kamperschouw en CBS De Dubbele Punt uit Noord-Beveland mochten in de laadbak van het blauwe kar-

tje van Strandpaviljoen De Banjaard mee om verderop het strand afval te jatten. Zo hebben ze samen het strand nog schoner gemaakt. Helaas is ook op het schone strand van Noord-Beveland nog iedere dag afval te vinden. De kinderen kregen verder opdrachten over zand en leerden meer over eb en vloed. Daarna verschenen er op het strand de mooiste zanddieren. Het doel van de lessen, bewuster leren omgaan met afval en leren van je eigen unieke omgeving.

B-Bode juni 15

Verschillende scholen in teken energiebesparing

Warme truien nodig op Noorderlicht

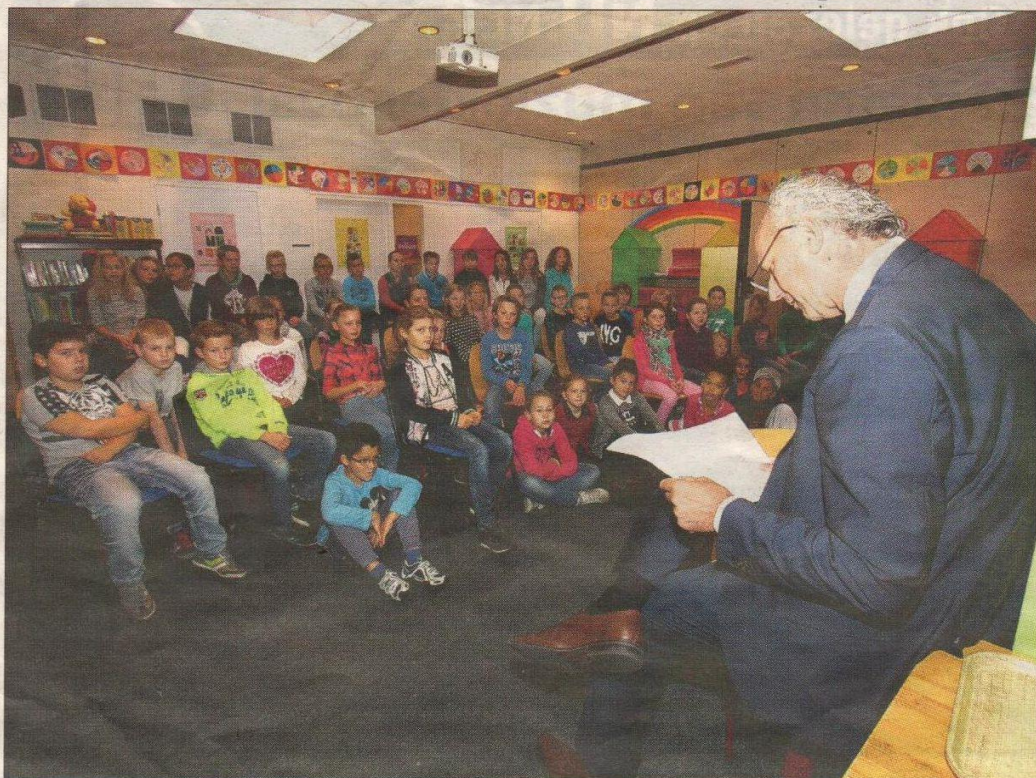

GOES - Op de koudste dag van 2015 tot nu toe ging de verwarming in verschillende scholen op de Bevelanden een graadje lager. De kinderen waren dan ook niet voor niets lekker warm gekleed. Met de jaarlijkse Warme Truiendag probeert het Klimaatverbond Nederland de aandacht te vestigen op energiebesparing. Als scholen de verwarming één graad lager zetten besparen ze al zo'n zes procent energie, is de boodschap. Op de Bevelanden werd daar via een energiequiz van Milieu Educatie Centrum De Bevelanden extra aandacht aan besteed. Wethouder Jo-Annes de Bat speelde de quiz met leerlingen van 't Noorderlicht in Goes, Conny Miermans van de gemeente Borsele op de Jan van Schengenschou in Heinkenszand, wethouder Adrie van der Maas van Noord-Beveland op de Kamperschouw in Kamperland en Evert Damen, wethouder in Kapelle, op de Juliana van Stolbergsschool in Kapelle.

FOTO COBY WEIJERS

Bode 11-2-15

Van der Maas leest voor uit 'Kapsones'

COLIJNSPLAAT - Op basisschool Stelleplankier in Colijnsplaat heeft wethouder Adrie van der Maas vrijdag in het kader van de Dag van de Duurzaamheid voorgelezen uit het boek 'Kapsones' van prinses Laurentien en Jan Terlouw. De twee hebben het boek speciaal geschreven voor de dag geschreven. In het boek leest Fenna in de krant dat de oeroude eik op het plein moet wijken voor een nieuw kantoorgebouw. Daar is ze boos over. Ze probeert met de burgemeester te praten, maar hij wil niet naar haar luisteren. Met haar buurjongen Youssef verzint Fenna een gewaagd plan. Na het voorlezen ging Van der Maas in gesprek met de leerlingen uit de groepen vijf tot en met acht over duurzaamheid.

FOTO COBY WEIJERS

PAGINA 6

6. Financieel verslag 2015
Stichting Milieu Educatief Centrum De Bevelanden

Kattendijksedijk 23
4463 AL Goes

INHOUD

1.	Voorwoord	pag. 2
2.	Balans	3
3.	Staat van baten en lasten	4
4.	Waardering en resultaatbepaling	5
5.	Toelichting balans	6
6.	Toelichting staat baten en lasten	7
7.	Samenstellingsverklaring	9

1. VOORWOORD

De opzet van het Financieel verslag 2015 is conform de richtlijnen die gelden voor de financiële verslaglegging en de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Het exploitatie resultaat voor 2015 is € 1.535,- negatief en wordt ten laste gebracht het eigen vrije vermogen.

Bij het samenstellen van de jaarrekening 2015 zijn wederom de nog te betalen kosten nauwkeuriger ingeschat. Dit leidde bij de geserveerde energiekosten tot een vrijval van € 2.330,--. De vrijval is opgenomen onder de baten.

George Koenders
Penningmeester

Tholen, 20 april 2016

2. BALANS

	2015	2014		
Activa				
<u>Nog te ontvangen</u>				
Diversen	2.369	289		
Rente	<u>1.094</u>	<u>1.594</u>		
	3.463		1.883	
<u>Liquide middelen</u>				
Postbank	4.590	5.230		
ASN	80.000	92.247		
Kas	<u>113</u>	<u>37</u>		
	<u>84.703</u>		<u>97.514</u>	
	<u>88.166</u>		<u>99.397</u>	
Passiva				
<u>Eigen vermogen</u>				
Vrij vermogen	42.320	43.855		
Vereveningsfonds	<u>34.000</u>	<u>34.000</u>		
	76.320		77.855	
<u>Vooruit ontvangen</u>				
Projecten	<u>0</u>	<u>0</u>		
	0		0	
<u>Nog te betalen</u>				
Belastingdienst	4.508	3.638		
Inrichting reservering	2.050	2.800		
Projecten	1.000	3.318		
Pensioen premie	720	1.087		
Diversen	1.322	8.591		
Personeel	<u>2.246</u>	<u>2.108</u>		
	<u>11.846</u>		<u>21.542</u>	
	<u>88.166</u>		<u>99.397</u>	

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2015	2015	2014
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
Bijdragen gemeenten	100.724	100.500	100.493
Rente	929	1.600	1.445
Bijdrage externe projecten	29.258	18.620	23.441
Bijdrage eigen projecten	316	0	292
Bijdrage huisvestingkosten	0	0	0
Bijdrage lesmateriaal	1.095	0	709
Bijdrage eigen reserve/vrijval	<u>2.330</u>	<u>9.080</u>	<u>11.915</u>
	134.652	129.800	138.295
Lasten			
Personeel	80.526	76.000	81.187
Huisvesting	18.635	19.350	22.786
Organisatie	8.534	10.950	11.561
Lesmateriaal	3.124	4.000	3.309
Externe projecten	19.056	12.000	9.695
Eigen projecten	6.312	7.500	3.000
Mec 20 jaar	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>499</u>
	136.187	129.800	132.037
Saldo	<u>-/- 1.535</u>		<u>6.258</u>
	134.652		138.295

4. WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld en tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders is vermeld. Er zijn drie parttime personeelsleden in dienst. Hiernaast verzorgen vrijwilligers diverse activiteiten.

Vorderingen liquide middelen, schulden, overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Vereveningsfonds

Het vereveningsfonds is voortgekomen uit middelen van doelbestedingen en positieve resultaten op het uitvoeren van externe projecten. Het doel van het vereveningsfonds is om tegenvallers bij de externe projecten te kunnen opvangen zonder direct in financiële problemen te komen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het vrije eigen vermogen.

5. TOELICHTING BALANS

	2015	2014
Activa		
<u>Nog te ontvangen</u>		
Diversen	2.369	289
Rente	<u>1.094</u>	<u>1.594</u>
	3.463	1.883
<u>Liquide middelen</u>		
Postbank	4.590	5.230
ASN	80.000	92.247
Kas	<u>113</u>	<u>37</u>
	84.703	97.514
Passiva		
<u>Eigen vermogen*</u>		
Vrij vermogen	43.855	37.597
Balanscorrectie	0	0
Batig saldo boekjaar	-/- <u>1.535</u>	<u>6.258</u>
	42.320	43.855
Vereveningsfonds		
Naar eigen vermogen	34.000	34.000
	<u>0</u>	<u>0</u>
	34.000	34.000
<u>Nog te betalen</u>		
Belastingdienst	4.508	3.638
Inrichting	2.050	2.800
Projecten	1.000	3.318
Pensioen premie	720	1.087
Diversen	1.322	8.591
Personeel incl res vakantiegeld	<u>2.246</u>	<u>2.108</u>
	11.846	21.542

6. TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2015	2014
Baten		
<u>Bijdragen gemeenten</u>		
Borssele	22.342	22.353
Goes	36.785	36.586
Kapelle	12.417	12.375
Noord Beveland	7.371	7.458
Reimerswaal	<u>21.809</u>	<u>21.721</u>
	100.724	100.493
<u>Bijzondere baten</u>		
Rente bank	929	1.445
Bijdrage externe projecten	29.258	23.441
Bijdrage eigen projecten	316	292
Bijdrage huisvesting	0	0
Bijdrage leskisten	1.095	709
Vrijval nog te betalen	<u>2.330</u>	<u>11.915</u>
	33.928	37.802
Lasten		
<u>Lasten personeel</u>		
Netto loon	45.113	43.360
Loonheffing/sociale lasten	26.011	25.006
Pensioen ^{*)}	8.890	11.252
Overige	<u>513</u>	<u>1.569</u>
	80.527	81.187
<u>Huisvesting</u>		
Huur	15.643	15.472
Inrichting	2.037	6.654
Energie/water/overige	<u>955</u>	<u>660</u>
	18.635	22.786

*) Het bedrag voor de post 'pensioen' à € 8.890 betreft het werkgevers- en werknemersdeel samen.

Lasten (vervolg)	2015	2014
<u>Organisatie</u>		
Porti/telefoon	953	1.349
Verzekering	697	473
Abonnementen	555	727
Kantoorartikelen	955	2.309
Vrijwilligers/Opleiding	1.353	1.505
Reiskosten	832	1.260
Bestuurskosten	146	277
Externe administratiekosten	2.250	2.420
Promotie	<u>793</u>	<u>1.241</u>
	8.534	11.561
<u>Lesmateriaal</u>		
Lesmateriaal	3.124	3.309
Leskisten	0	0
Documentatie	<u>0</u>	<u>0</u>
	3.124	3.309
<u>Projecten</u>		
Externe projecten	19.056	9.695
Eigen projecten	6.312	3.000
Mec 20 jaar	0	499

Wilhelminadorp, februari 2016

Opdracht

Samenstellingsverklaring

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van Milieu Educatie Centrum de Bevelanden te Goes samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken

Toelichtende paragraaf

Overeenkomstig de afspraak is de balanspost nog te betalen kosten met extra aandacht nauwkeurig bekeken. Gebleken is dat de post met € 2.330 kon worden verlaagd.

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig de algemeen aanvaarde richtlijnen m.b.t. samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving.

J.J. van der Have